

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1920 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, angående uppförande av viss bevilning å tilläggsstaten för år 1920.

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming, Wijk, Örne, Boman*, Rosén, Holmström, Jonsson i Hökhult, Johansson i Kullersta*, Olsson i Kullenbergstorp*, Jespersen*, Björnsson, Kobb, Björkman, Bökelund*, Jönsson i Fridhill*, Uddenberg, Olsson i Kollungeröd och Björklund.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

I en den 4 juni 1920 avlåten proposition, nr 437, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, avgivit förslag angående vissa inkomstberäkningar för 1920 års tilläggsstat och 1921 års rikstat m. m. I sitt anförande till ovannämnda statsrådsprotokoll har t. f. departementschefen beräknat, att å nämnda tilläggsstat skulle uppkomma — huvudsakligen på grund av vissa riksdagens då förutsedda beslut om tillägg till de av Kungl. Maj:t föreslagna dyrtidstilläggen — en ökning av verkliga utgifter med omkring 34.8 miljoner kronor; och har departementschefen härom vidare anført följande:

Prop. 437.

»Då det nu gäller att bereda medel för täckande av denna kostnadsökning, torde man närmast hava att undersöka, huruvida det kan anses tillrädligt att för sådant ändamål taga i anspråk kassafondstillgångar.

Jag ber därvid att få erinra om, att jag i det föregående uppskattat den vid årsskiftet 1919—1920 verkligen disponibla kassafondsbehållningen till omkring 134 miljoner kronor, därav nära 99 miljoner kronor emellertid redan enligt finansplanen skola tagas i anspråk för *Bihang till riksdagens protokoll 1920. 7 saml. 37 häft. (Nr 45.)*

regleringen av 1920 års tilläggsstat. Härefter skulle alltså återstå ett belopp av 35 miljoner kronor. Emellertid är att märka, att under årets lopp torde komma att till kassafonden inflyta dels det under år 1919 uppdebiterade krigskonjunkturskattebeloppet, 274 miljoner kronor, dels ock det oanvända beloppet av det å 1919 års tilläggsstat anvisade 25-miljonersanslaget till statens järnvägar, 14 miljoner kronor, varjämte möjligen bör kunna påräknas någon inleverering av tidigare uppkomna överskott från de affärsdrivande verken. I varje fall bör kassafonden, före mottagandet av eventuellt överskott från 1920 års statsreglering, vilket här torde kunna lämnas å sido såsom i alla händelser behöfligt för regleringen av 1921 års tilläggsstat, alltså uppgå till minst 323 miljoner kronor. Härav skall enligt Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framställda förslag för 1921 års riksstat tagas i anspråk omkring 104 miljoner kronor, varefter alltså såsom disponibel behållning skulle återstå 219 miljoner kronor.

Med hänsyn till de synnerligen stora krav, som vid en eventuell omläggning av budgetåret torde komma att ställas på kassafonden, anser jag det visserligen betänkligt att med något mera avsevärt belopp minska denna kassafondsbehållning. Då jag icke är i tillfälle att föreslå någon åtgärd, som redan under detta år skulle tillföra staten ökade inkomster, ser jag emellertid ingen annan utväg, än att det tilläggsbelopp, som, enligt vad ovan sagts, kan komma att erfordras för regleringen av utgifterna å 1920 års tilläggsstat, tages ur kassafonden. Då den av mig verkställda uppskattningen av utgiftsökningen på riksdagsarbetets nuvarande stadium ju måste vara helt approximativ, kan emellertid någon definitiv fixering av det kassafondsbelopp, som för ändamålet behöver tagas i anspråk, icke nu göras utan lärer därmed få anstå till det slutliga uppgörandet av staten.»

Utskottet.

Bevillningsutskottet har av statsutskottet inhämtat, att den av t. f. departementschefen beräknade bristen enligt riksdagens beslut ökats, men icke med så stort belopp att därtill behöver i detta sammanhang tagas särskild hänsyn.

Av ovan återgivna yttrande till statsrådsprotokollet synes framgå, att t. f. departementschefen endast med tvekan förordat täckande av den beräknade bristen å tilläggsstaten genom att ytterligare anlita kassafonden. Bevillningsutskottet har, med hänsyn särskilt till de stora krav en förutsedd omläggning av budgetåret torde komma att ställa på kassafonden, ansett försiktigheten bjuda att icke i så hög grad som Kungl. Maj:t nu föreslagit anlita fonden.

Utskottet har vid beräkningen av bevillningarna å 1921 års riksstat, i anledning av motionerna nr 314 i första kammaren av herrar Björnsson och Örne och nr 460 i andra kammaren av herr Röing, beslutat föreslå riksdagen påläggande av en omsättnings- och en utskänkningsskatt å spritdrycker. Förslag till förordning härom avger utskottet i betänkande denna dag angående sistnämnda bevillningar. De sålunda föreslagna skatterna å spritdrycker har utskottet beräknat bereda statsverket en inkomst under 1921 av 41,000,000 kronor. Genom att bestämma förordningens ikraftträdande till den 1 juli 1920 skulle en ytterligare inkomst, som synes kunna beräknas till 20 miljoner kronor, tillföras statsverket under detta år. Härigenom skulle kassafondens ytterligare anlåtande kunna minskas med samma belopp. En sådan anordning beträffande ikraftträdandet synes vara att förorda även därför, att i motsatt fall uttagandet av fulla månadsransoner vid utminuterung under innevarande år skulle i hög grad uppmuntras.

På sålunda anförda skäl och med hänvisning i övrigt till utskottets yttrande i denna beskattningsfråga i betänkandet angående bevillningarna för år 1921, får utskottet hemställa,

att bland inkomsterna å 1920 års tilläggsstat måtte uppföras omsättningskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*, med..... kronor 20,000,000.

Stockholm den 15 juni 1920.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservation:

av herr *Rosén*, som yrkat avslag å utskottets hemställan; samt

av herr *Björkman*.